

Bệnh giời leo (Herpes Zoster)

Bệnh giời leo là gì?

Bệnh giời leo, còn gọi là herpes zoster, là tình trạng bị mẩn đỏ, phỏng rộp đau đớn trên da do cùng loại vi rút gây bệnh thủy đậu gây ra (vi rút varicella zoster). Theo Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa Bệnh tật (CDC), gần một phần ba số người dân Hoa Kỳ mắc bệnh giời leo.

Vết mẩn đỏ trên da do bị giời leo

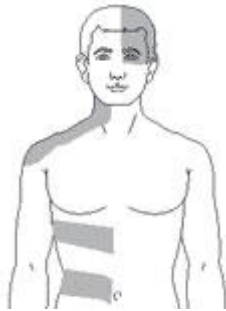
Nguyên nhân gây bệnh giời leo là gì?

Sau khi một người khỏi bệnh thủy đậu, vi rút gây bệnh (varicella zoster) vẫn ngủ yên trong cơ thể. Vi rút không gây bệnh trong thời gian này, nhưng vi rút này có thể thức giấc sau nhiều năm. Hiện vẫn chưa rõ vì sao loại vi rút này thức giấc, nhưng khi đó vi rút này sẽ gây ra bệnh giời leo.

Ai mắc bệnh giời leo?

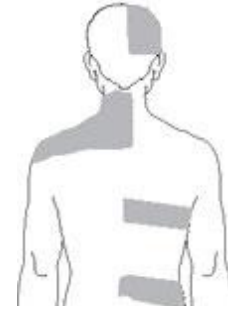
Bất kỳ ai, kể cả trẻ em, đều có thể mắc bệnh giời leo nếu đã từng bị thủy đậu. Tuổi càng cao thì nguy cơ mắc bệnh giời leo càng lớn. Khoảng một nửa số người mắc bệnh có độ tuổi từ 60 trở lên. Nếu quý vị đã chích vắc xin thủy đậu thì nguy cơ mắc bệnh giời leo sẽ thấp hơn nhiều nếu quý vị chưa chích vắc xin và từng bị thủy đậu tự nhiên.

Triệu chứng của bệnh giời leo là gì?

Kiểu mẩn đỏ thông thường của giời leo (phía trước)

Thường triệu chứng của bệnh giời leo là có mẩn đỏ rất một bên mặt hay trên cơ thể. Những vết mẩn này rộp lên thành vảy trong khoảng từ 7-10 ngày và biến mất trong vòng 2-4 tuần. Trước khi mẩn đỏ xuất hiện, người bệnh thường cảm thấy đau, ngứa và rát ở vùng da có mẩn đỏ xuất hiện. Hiện tượng này có thể xuất hiện ở bất cứ đâu trên cơ thể từ 1-5 ngày trước khi vết mẩn đỏ xuất hiện. Thông thường, vết mẩn là một dải chạy dài bên trái hoặc bên phải cơ thể. Trong một số trường hợp, vết mẩn đỏ đó xuất hiện trên một bên của mặt.

Kiểu mẩn đỏ thông thường của giời leo (phía sau)

Trong một số trường hợp hiếm (thường xảy ra với những người có hệ miễn dịch kém), vết mẩn đỏ có thể lan rộng hơn và trông giống như vết mẩn của bệnh thủy đậu. Bệnh giời leo cũng có thể gây ảnh hưởng tới một trong hai mắt và gây ra những vấn đề nghiêm trọng. Những triệu chứng khác có thể bao gồm sốt, đau đầu, ớn lạnh và đau bụng. Một số người mắc bệnh giời leo có thể thấy rất đau ở vùng da bị mẩn đỏ SAU KHI vết mẩn đỏ biến mất. Đây gọi là “Đau dây thần kinh hậu Zona (post-herpetic neuralgia, PHN)”. PHN có thể nghiêm trọng. Mặc dù hiện tượng thường biến mất sau vài tuần hay vài tháng, nhưng tình trạng này có thể tái phát.

Bệnh giời leo có truyền nhiễm?

Vi khuẩn gây bệnh giời leo có thể truyền sang những người chưa từng bị thủy đậu và chưa chích vắc xin ngừa thủy đậu. Vi khuẩn này có thể gây ra **bệnh thủy đậu** với những người tiếp xúc với vi khuẩn, nhưng không trực tiếp gây bệnh giời leo. Vi khuẩn lây truyền qua tiếp xúc với dịch từ vết mẩn đỏ phỏng rộp và không truyền nhiễm bằng bệnh thủy đậu. Các vi khuẩn giời leo chỉ có thể lây sau khi các vết phỏng rộp biến mất và trước khi những phỏng rộp tạo thành vảy.

Nếu quý vị bị gời leo

- Che kín vết mẩn đỏ
- Không chạm hay gãi vết mẩn đỏ
- Thường xuyên rửa tay
- Cho đến khi vết mẩn đỏ đóng vảy, tránh tiếp xúc với
 - Phụ nữ mang thai chưa mắc bệnh thủy đậu hay chưa chích vắc xin ngừa thủy đậu;
 - Trẻ sơ sinh bị sinh non hay nhẹ cân; và
 - Người có hệ miễn dịch yếu (như người nhiễm HIV)

Điều trị bệnh gời leo như thế nào?

Một vài loại thuốc theo toa có thể giúp khỏi bệnh gời leo nhanh hơn. Bệnh này cần điều trị sớm, vì vậy nếu quý vị nghĩ rằng mình bị bệnh gời leo, hãy liên lạc với nhà chăm sóc sức khỏe của quý vị càng sớm càng tốt. Thuốc giảm đau có thể được sử dụng để giảm đau và gạc ẩm, kem dưỡng da calamine và tắm bằng bột yến mạch có thể giúp giảm ngứa nhưng không làm khỏi bệnh.

Tôi có thể phòng ngừa bệnh gời leo như thế nào?

Chích vắc xin ngừa gời leo là cách duy nhất để giảm nguy cơ quý vị mắc bệnh gời leo. Vắc xin này nên dùng cho người từ 50 tuổi trở lên. Ngay cả những người từng mắc bệnh gời leo trước đây cũng có thể chích vắc xin để giúp ngừa nhiễm bệnh sau này. Đến gặp nhà chăm sóc sức khỏe của quý vị để được chích vắc xin ngừa bệnh gời leo.

Vắc xin ngừa bệnh gời leo có an toàn không?

Có, vắc xin này an toàn. Một số phản ứng phụ nhẹ có thể xảy ra như đau và mẩn đỏ ở chỗ chích ngừa, đau đầu, mệt mỏi hay cảm giác khó chịu.

Thủy đậu và Gời leo

	Thủy đậu	Gời leo
Nguyên nhân là gì?	Vi rút Varicella zoster	Vi rút Varicella zoster
Có lây nhiễm không?	Rất truyền nhiễm	Không truyền nhiễm bằng thủy đậu
Lây nhiễm như thế nào?	Lây truyền trong không khí qua ho hoặc hắt hơi hay chạm hay hít thở các hạt vi rút từ các vết thủy đậu.	Chỉ lây truyền trực tiếp khi chạm vào dịch từ các mụn phỏng rộp trên vết mẩn đỏ.
Những người có nguy cơ mắc bệnh?	Người chưa từng mắc thủy đậu hay chưa từng chủng ngừa thủy đậu	Bất kỳ ai từng mắc thủy đậu đều có thể mắc bệnh gời leo
Có vắc xin ngừa bệnh không?	Có	Có
Những ai nên chủng ngừa?	Trẻ em thường được chủng ngừa. Trẻ vị thành niên và người lớn có bằng chứng là chưa từng mắc bệnh thủy đậu cũng nên chủng ngừa.	Những người từ 50 tuổi trở lên, bất kể đã từng bị thủy đậu hay chưa

